

Warszawa, 30 stycznia 1934 r.

E026 7/44

URZĄD PATENTOWY

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

OPIS PATENTOWY

Nr 19236.

Kl. ~~84 a, 3/10.~~

84 a 7/44

Hubert Plhák
(Háj pod Mohelnice, Czechosłowacja).

Jaz z ruchomą nasadą.

Zgłoszono 4 czerwca 1932 r.
Udzielono 14 października 1933 r.

Obsługa wszystkich dotychczas znanych jazów z ruchomą nasadą względnie reperacja ich lub podobne prace są możliwe tylko wtedy, gdy jaz jest nieczynny. Poza tem jazy takie w zimie są narażone na działanie niskiej temperatury podczas mrozów i różne ich części składowe, zwłaszcza czopy i sworznie obmarzają, wskutek czego jaz nie jest gotów do pracy i nie działa, gdy zachodzi potrzeba.

Wynalazek niniejszy usuwa wspomniane wyżej wady. Jaz według wynalazku jest tak zbudowany, że obsługa ruchomej jego nasady oraz małe jej reperacje mogą się odbywać podczas pełnej pracy jazu, a poza tem zapewniona jest zupełna gotowość jazu do pracy także i podczas silnego mrozu.

Rysunek przedstawia przykład wykonania przedmiotu wynalazku.

Fig. 1 przedstawia przekrój poprzeczny jazu i nasady, fig. 2 — przekrój poprzeczny tylko nasady, lecz w większej podziałce, fig. 3 — widok jazu z przodu, mianowicie w kierunku strzałki 19, fig. 4 — widok ogólny jazu według wynalazku, a mianowicie z tyłu, przyczem obydwie filary jazu są przedstawione w przekroju.

Z progiem 1 jazu, umocowanym na stałej koronie 2, jest połączona zapomocą uszczelnionych przegubów 4 przechylna nasada 3. Na tylnej stronie nasada ta jest połączona z płytą podporową 5. Ta płyta podporowa ma taką samą długość, jak nasada jazu i również tak samo, jak nasada,

styka się z obydwoma bocznymi filarami 20, 21 jazu. Płyta podporowa jest przegubowo połączona z nasadą zapomocą uszczelnionych przegubów 6. Dolny brzeg 7 płyty podporowej jest zawieszony na pasach drucianych lub na linach, albo innych giętkich narządach nośnych, uruchomianych zapomocą urządzenia mechanicznego, aby płytę podporową, a wraz z nią i nasadę jazu można było zależnie od potrzeby podnosić lub opuszczać (przechylać). Dolna część płyty podporowej podczas podnoszenia się lub opuszczania ślizga się po tylnej ścianie 8 fundamentu jazu.

Boczne ścianki nasady 3 jazu, jak również boczne ścianki płyty podporowej 5, stykają się z bocznymi ściankami filarów 20, 21 i w szczelinach stykowych są odpowiednio i celowo uszczelnione na wodę, np. zapomocą filcu, gumy lub podobnego materiału.

Według wynalazku w fundamencie jazu pod nasadą urządzony jest otwarty korytarz 9, w którym umieszczone są narządy i części, potrzebne do podnoszenia lub opuszczania nasady. Dostęp do tego korytarza jest z jednego lub z obydwóch filarów, znajdujących się po bokach jazu. Korytarz ten powiększa jednocześnie przestrzeń 10 między ruchomą ścianą 3 jazu a płytą podporową 5. Przestrzeń pod nasadą jazu w korytarzu jest dostatecznie obszerna tak, że można wygodnie wchodzić do tego korytarza i doglądać oraz obsługiwać narządy, znajdujące się w tym korytarzu. Korytarz pod nasadą jest tak duży i wysoki, że nawet przy opuszczonej nasadzie można doń wejść i chodzić po nim. (Nasada w położeniu opuszczonem jest zaznaczona na fig. 1 liniami kreskowanymi).

Sworznie lub czopy przegubu 4 oraz przegubu 6 są wydrążone lub posiadają kształt rur i tak są wykonane, że przez nie można przepuszczać gorącą parę, gorącą wodę lub gorące powietrze i w ten sposób

ogrzewać je podczas mrozu. Powietrze, parę lub wodę, które służą do ogrzewania przegubów, prowadzi się np. rurą 11 w kierunku strzałki 12 do rurowego przegubu 13, następnie rurą 14 w kierunku strzałki 15 do rurowego przegubu 16 i stąd odprowadza się w kierunku strzałki 17.

W korytarzu pod nasadą umieszczone są grzejniki, np. grzejniki 18 lub rury grzejne, ogrzewane parą, wodą lub powietrzem, względnie w korytarzu tym są umieszczone w razie potrzeby kosze żelazne z żarzącym się koksem. Tam, gdzie ma się do rozporządzenia taną energię elektryczną, można ogrzewać przestrzeń pod nasadą, jak również przeguby prądem elektrycznym.

Przeguby są zabezpieczone przeciw stratom cieplnym zapomocą pasków skórzanych lub innej izolacji.

Jaz według wynalazku posiada tę zaletę, że mechaniczne i inne narządy i części, potrzebne do uruchomienia i obsługi jazu, są umieszczone w korytarzu, mogą być bez przeszkód stale kontrolowane i obsługiwane, mianowicie nawet podczas pełnej pracy jazu, wskutek czego osiąga się zupełną niezawodność jego pracy. Od strony korytarza mogą być także dokonywane drobne naprawy ruchomej nasady albo też umieszczonych w korytarzu narządów maszynowych. Wskutek tego, że przestrzeń pod nasadą oraz przeguby ruchomej nasady są podczas zimy ogrzewane, przeguby te nie mogą obmarznąć, wobec czego w ten sposób stale zapewniona jest niezawodność pracy jazu nawet podczas silnego mrozu.

Rzecz jasna, że powyżej opisany jest tylko przykład wykonania wynalazku i że poszczególne narządy i części, użyte w tym wynalazku jako części konstrukcyjne, mogą być zastąpione innymi równoważącymi narządami i częściami bez wykraczania poza granice wynalazku.

Zastrzeżenia patentowe.

1. Jaz z ruchomą nasadą, w którym nasada jest wykonana jako przechyłna ściana, połączona zapomocą przegubu z progiem jazu oraz również zapomocą przegubu z płytą podporową, z którą ściana ta tworzy kąt, znamienny tem, że przestrzeń między ruchomą ścianą jazu a płytą podporową jest powiększona o korytarz, wykonany w fundamencie jazu, przy czem korytarz ten jest tak ukształtowany, że może być użyty jako przestrzeń do manipulowania i do obsługi oraz jako przestrzeń ogrzewcza.

2. Jaz według zastrz. 1, znamienny

tem, że w korytarzu są umieszczone parowe, wodne, powietrzne, elektryczne lub inne znane grzejniki.

3. Jaz według zastrz. 1, znamienny tem, że przeguby ruchomej nasady są dostosowane do ogrzewania, w którym to celu np. sworznie lub czopy przegubów są wydrążone lub mają kształt rur albo też są wprost wykonane z rur i ogrzewane wewnątrz zapomocą wody, powietrza, pary lub prądem elektrycznym.

Hubert Plhák.
Zastępca: Inż. M. Brokman,
rzecznik patentowy.

